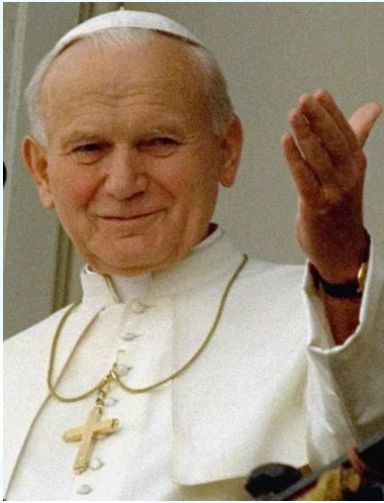

Egy atlantista européer útja az Európai Unióba

A szovjet tömb szétesését követően a kelet-közép-európai térség 1989-1990-ben elindulhatott az europaizálódás útján, Lengyelország e tekintetben iskolapéldát jelentett. A gazdasági-társadalmi válságból való kilábalást lassan követhette a modernizáció, a demokratikus jogállami és a piacgazdasági viszonyok kialakítása. Lengyelország számára az európai, sőt euroatlanti integrációs szándék legalább annyira komoly célkitűzéssé vált, mint a nemzeti érdekek érvényesítése vagy akár a keresztény Európa gondolatához való visszatérés.

Az alkotmányos szerződés körül kibontakozó viták során talán a legmarkánsabban volt képes azon értékek bátor felmutatására, amelyek Európa legmélyebb gyökereit jelentik – így talált követőkre, nem kizárólag ellenzőkre. A lengyelek többségének hithű katolikus gondolkodása rányomta bélyegét a politikai közéletre az országban a kommunista elnyomás időszakában éppúgy, mint az integrációs folyamat során.

Határhelyzetéből adódik, hogy a katolicizmus, latin kultúra, nyugati civilizáció védelmezője akkor is, ha ez áldozatot kíván.

Mindezt hogy magyarázhatjuk, ha egyszer Európa többször is cserbenhagyta? Elég a német és orosz támadásra gondolni, amikor magára maradt, de Jalta szintén tanulságot szolgáltat, kire számíthat igazán. Mégis képes volt a szovjetizálás ellenére 1989 után Európa-tudatára ébredni! Sokféleképp nem magyarázhatjuk: a lengyel nemzeti tudatra gazdasági, jogi, oktatási és vallási szempontból is a nyugati civilizáció volt döntő hatással! Az ÖNIGAZGATÁS és az ÁLLAMPOLGÁRI ÉRTÉKEK lengyel tradíciói egyenes utat jelentenek az Európai Unióba, hisz közel esnek az EU közösségi, jogi normáihoz. A lengyel parasztság nemzeti öntudatát

éppúgy nem tudta megtörni a szovjet hatalom, mint az egyház erőteljes társadalmi, politikai, erkölcsi befolyását. A Szolidaritás 1980. augusztusi megalakulása megelőlegezte az elszánt kiállást a demokrácia, az európai alapértékek mellett.

Mindemellett a lengyel gazdaság már 1993-tól meggyőző teljesítményt produkált. Ezt erősítette a német-lengyel kapcsolatok dinamikus fejlődése, sőt a „weimari háromszög” megszületése Európa történetének legkiemelkedőbb diplomáciai győzelmeként értékelhető.

Mindezek fényében érthető, hogy a 2004. április 8-án benyújtott lengyel csatlakozási kérelem a szinte egyöntetű lengyel társadalmi akarat kifejeződése.

A megérdemelt bizalom pedig nem kérdéses: a csatlakozási tárgyalások négy éve alatt Lengyelország képes volt teljesíteni számos feltételt: az áruk, személyek, tőke szabad mozgása, szolgáltatások nyújtásának szabadsága mellett a foglalkoztatás, szociálpolitika, iparpolitika, oktatás, környezetvédelem, regionális politika, de akár a közös kül- és biztonságpolitika kapcsán is értékes tárgyalópartnernek bizonyult.

Lengyelország 1989 óta produkált dinamikus fejlődése és a lengyel közvélemény uniós csatlakozás kapcsán megfogalmazódó határozottsága egyaránt azt jelenti, hogy ennek az országnak hivatása egyértelmű, feladata az összeurópai közösségen belül kétségtelen, de a világszereplőként is meghatározó tényező volt és az is marad uniós tagállamként.

Dobecz Réka

Felhasznált irodalom

- Rácz Péter: EURÓPAI UNIÓ Sikertelen csúcstalálkozó az EU alkotmányáról <https://europeer.hu/eu/noconst.html>
- A HUSZONÖTÖK EURÓPÁI Szerk. Kiss J. László Osiris Kiadó Budapest, 2005.
- Az európai integráció legfontosabb állomásai <https://historia-europa.ep.eu/hu/allando-kiallitas/bizonyossagok-megingasa>
- Európa jövője V4 – egység és erő KÖZÉP- ÉS KELET-EURÓPAI TÖRTÉNELEM ÉS TÁRSADALOM KUTATÁSÁÉRT KÖZALAPÍTVÁNY Budapest, 2019.
- Az európai integráció (Tények és adatok) Európa Institut Budapest MTA Történettudományi Intézet Budapest, 2000.

- Berek Ágnes – Kondorosi Ferenc – Nemerkenyi Antal – Szabó Pál: Az Európai Unió Cartographia Kft, Budapest, 2003.
- Ian Kershaw: Európa globális története 1950-2017 Kossuth Kiadó Budapest 2018.

